

ที่ มท ๐๖๑๓/ ๑๕๖๗๗

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม.๑๐๒๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การให้ความช่วยเหลือประชาชนจากเงินเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบ
กระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยขอเสนอเรื่องการให้ความช่วยเหลือประชาชนจากเงินเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๗ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานระดับจังหวัด และให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการในจังหวัด สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเสมอภาค มีคุณภาพรวดเร็ว ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและประชาชนได้รับความพึงพอใจ โดยให้กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกให้การบริหารงานของศูนย์ดำรงธรรมและการบริหารงานของจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ

๑.๒ ระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๑๘ กำหนดว่า เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอาจใช้จ่ายเงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินตามหลักเกณฑ์ฯ ที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เมื่อดำเนินการแล้วแต่ยังไม่สามารถป้องกันหรือยับยั้งฯ ให้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ และไม่ใช้บังคับกับการป้องกันหรือยับยั้งกรณีโรคหรือการระบาดของสัตว์หรือพืชทุกชนิด โดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการ

/๒. ข้อเท็จจริง...

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ สถานการณ์ปัจจุบันภัยพิบัติได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งด้านการดำรงชีพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ผลกระทบดังกล่าวเกิดจากการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ขาดรายได้ที่จะมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน

๒.๑.๑ ข้อมูลโดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีจังหวัดที่ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) ในพื้นที่ ๔๐ จังหวัด ๒๕๖ อำเภอ ๑,๔๕๘ ตำบล ๑๒,๙๖๙ หมู่บ้าน ขณะนี้คลี่คลายไปแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๓๗ จังหวัด และประสบปัญหาภาวะฝนแล้ง ตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ มีจังหวัดที่ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภาวะฝนแล้ง) จำนวน ๗ จังหวัด ๒๘ อำเภอ ๑๖๙ ตำบล ๑,๔๒๐ หมู่บ้าน รวมมีสถานการณ์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ จำนวน ๔๗ จังหวัด ๒๘๔ อำเภอ ๑,๖๕๓ ตำบล ๑๔,๓๘๙ หมู่บ้าน

๒.๑.๒ ข้อมูลกรมการปกครอง ซึ่งมีการรายงานเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ผลกระทบทางด้านเกษตรกรรมทั้งประเทศ ในภาพรวมดังนี้

(๑) ข้าว พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด จำนวน ๕๙,๐๖๗,๙๑๙ ไร่ เพาะปลูกแล้ว ๓๖,๔๐๗,๐๑๔.๖๐ ไร่ เกิดความเสียหาย ๔,๙๓๗,๗๖๖ ไร่

(๒) พืชไร่ พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด จำนวน ๒๘,๒๐๐,๔๓๕.๙๑ ไร่ เพาะปลูกแล้ว ๒๒,๔๐๐,๑๕๕.๓๐ ไร่ เกิดความเสียหาย ๕,๕๐๙,๙๕๑.๕๐ ไร่

(๓) พืชสวน พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด จำนวน ๒๗,๗๑๓,๖๘๙.๙๙ ไร่ เพาะปลูกแล้ว ๒๖,๒๓๘,๕๙๙ ไร่ เกิดความเสียหาย ๔๐๗,๔๐๓ ไร่

๒.๒ จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนในเรื่องน้ำอุปโภค บริโภค ตลอดจนน้ำเพื่อการเกษตร บางพื้นที่มีน้ำทะเลหนุนสูงขึ้น ส่งผลให้ระดับความเค็มของน้ำเพิ่มขึ้นกระทบต่อระบบนิเวศ ทำให้ผลิตผลทางเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ลดลง เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างกับประชาชนภาคการเกษตรและประชาชนโดยทั่วไป รัฐบาลมีความห่วงใยในปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีมาตรการหลายมิติ เพื่อแก้ไขปัญหา ที่จะต้องทำให้ประชาชนให้มีรายได้ เพื่อใช้ในการดำรงชีพได้อย่างปกติสุข มีการบูรณาการระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกันวางมาตรการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ทุก ๆ ด้าน รวมถึงใช้ศูนย์ดำรงธรรมเป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๗ กำหนดให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมขึ้น มีหน้าที่ป้องกันภัยพิบัติสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างเสมอภาค มีคุณภาพ รวดเร็ว ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และประชาชนได้รับความพึงพอใจ และแก้ไขปัญหาประชาชนให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว

๓. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การแก้ไขปัญหในปัจจุบันของการใช้เงินอุดหนุนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ถือปฏิบัติสองกรณีดังนี้

๓.๑ กรณีที่ ๑ เป็นการช่วยเหลือก่อนการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งมีวงเงินตั้งไว้ที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จังหวัดละ ๑๐ ล้านบาท เพื่อแก้ไขปัญหาคาดว่าจะเกิดขึ้น โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แต่มีเงื่อนไขและอุปสรรคในการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัด เนื่องจากแนวทางปฏิบัติยังไม่ครอบคลุมในการแก้ไขปัญหารัฐบาล เช่น กรณีการจ้างแรงงานในเชิงกระตุ้นเศรษฐกิจสำหรับประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดภัยพิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมถึงผลกระทบในเชิงวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งวงเงินที่จังหวัดมีอยู่ ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหากสำนักงานงบประมาณไม่โอนกลับมาให้ และไม่สามารถขอขยายวงเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งได้

๓.๒ กรณีที่ ๒ เป็นการช่วยเหลือหลังจากมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้ว ซึ่งมีวงเงินตั้งไว้ที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จังหวัดละ ๒๐ ล้านบาท ซึ่งสามารถขยายวงเงินได้ในกรณีจำเป็นต้องช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในวงกว้าง

๔. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

จากเงินอุดหนุนราชการ ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ทั้งนี้ให้สำนักงานงบประมาณและกระทรวงการคลังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี

๕. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป และเกษตรกร ผู้ที่จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากภัยพิบัติ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหทั้งในและนอกเขตชลประทาน ทั้ง ๗๖ จังหวัด

๖. หลักเกณฑ์

เป็นการแก้ไขปัญหาน้ำเฉพาะหน้าทั้งในระบบการจัดการน้ำให้ประชาชน การจัดการแก้ไขปัญหาน้ำทั้งระบบผิวดิน น้ำบาดาล เพื่อแก้ไขปัญหของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอาชีพเกษตรกรรมและประชาชนทั่วไป ที่จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากภัยพิบัติ ให้มีการจ้างแรงงานการฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่จะได้รับผลกระทบ หรือเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์สาธารณะโดยรวมให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วางหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ และติดตามผลการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้

๗. ข้อพิจารณา

๗.๑ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดภัยพิบัติ สมควรใช้แนวทางในการใช้เงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นแนวทางปฏิบัติ และเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม

พ.ศ.๒๕๕๗ จากกรณีการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะตลอดจนการแก้ไขปัญหาทุกระดับในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากภัยพิบัติ

๗.๒ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดภัยพิบัติ ให้บูรณาการการดำเนินการของกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ส่วนในพื้นที่จังหวัด ให้ศูนย์ดำรงธรรมและส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัด ดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ มีผู้แทนจาก กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่ หรือผู้แทนหน่วยงานอื่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร และให้หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติแล้ว ให้ดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดเชยเงินอุดหนุนราชการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยรายงาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการทราบด้วย

๗.๓ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันภัยพิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว เห็นควรให้ยกเว้น การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๘ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถใช้เงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้ง ภัยพิบัติในกรณีป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ รวมถึงการป้องกันแก้ไขปัญหา น้ำเฉาะหน้าทั้งในระบบ การจัดหา น้ำให้ประชาชน การจัดการแก้ไขปัญหา น้ำทั้งระบบผิวดิน น้ำบาดาล เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา ของผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประชาชนทั่วไป ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมจากภัยพิบัติ ให้มีการจ้างแรงงาน การฝึกอบรมอาชีพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน หรือกิจกรรม อื่น ๆ ที่พิจารณาแล้ว เป็นประโยชน์ต่อประชาชน หรือเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ สาธารณะโดยรวม

๘. ข้อเสนอ

๘.๑ ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๖ ข้อ ๑๘ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนที่ได้รับ ผลกระทบจากภัยพิบัติ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว ครอบคลุมทุกมิติ สำหรับ ประชาชนทั่วประเทศ ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน ตามนโยบายรัฐบาล และ คสช. ในกรณีที่เงิน อุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งไม่พอ ให้จังหวัดสามารถขอขยายวงเงินอุดหนุนราชการเพิ่มเติม ต่อกระทรวงการคลังได้

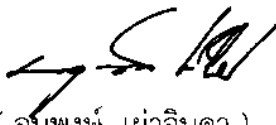
๘.๒ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วางหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ และติดตามผลการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้

๘.๓ ให้สำนักงานงบประมาณและกระทรวงการคลังดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำนักช่วยเหลือผู้ประสบภัย

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๓๗ ๓๕๒๔

โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๗๔๙๓